

Budapesti Nemzeti

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 117, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1926. JANUÁR 8.
PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Ujabb letartóztatások a frankhamisítási ügyben -- A nyomozás fontos eredményei -- Nádossy volt rendőrfőkapitány beismerő vallomása

Uj oroszellenes blokk fele

Ugy volt, hogy Mussolini utazik Londonba, hogy Chamberlainnal tárgyalásokat folytasson különböző külpolitikai kérdésekről. Mussolini azonban megijedt az olasz munkáspárt és kommunisták fenyegetéseitől és otthon maradt. Így hát Chamberlainnak kellett elutaznia Rapallóba, amely város különben a világnáboru utáni politikában híres arról, hogy itt indultak el az első tapogatózó lépések Briand és Rathenau között a német-francia közeledés megteremtéséért.

A Mussolini—Chamberlain-féle entrevue elsősorban a keleti kérdés megvitatását tartotta fontosnak és kölcsönös rokonszenvre tált egy angol-olasz szövetség megkötése, amely válasz akar lenni az orosz-török nemrégiben kötött biztonsági egyezményre.

Törökország a Balkánon is szoros kapcsolatokat keres és az új szövetségtervezések eliensúlyozására az érdekelt nagyhatalmak keresve sem találhattak volna jobb médiumot, mint Olaszországot, amelynek tudvalevőleg Balkánellenes imperialista céljai vannak. A Tribuna közlése szerint Mussolini és Chamberlain már megállapodtak, hogy miként osszák majd fel az operációs területet háborus konfliktusok kitörése esetén. A rapallói tanácskozásokra még élesebb utalást vet a Corriere d'Italia, amely szerint Olaszország a Középtengerre nézve nagyhatalmi szerepét teljes mértékben értékeli és el van határozva, hogy azoknál a problémáknál, amelyeknek megoldása „öt közelebbről érintik, teljes felkészültséggel jelentkezni fog. Anglia az orosz törökellenes konfliktusában hajlandó Olaszországnak engedményeket tenni és így bizonyos mértékig támogatja Olaszország imperialista terveit, amelyek a Földközi-tengerre vonatkoznak. Anglia Oroszországot lesbe akarja állítani. Törökország vagy még helyesebben Olaszország ellen és Olaszország területi aspirációin kívül bejelentette hajlandóságát, hogy a szövetségközi adósságok rendezésénél is kész egy más és előzékenyebb kulcs alkalmazására mint amilyent eddig a többi államokkal szemben alkalmazott.

Ugyanakkor Oroszország sem marad tétlen. Berlińi jelentések szerint Csicserin látogatása az angol követnek demarsára vezetett, mert az angol követségen úgy tudják, hogy Csicserin reggeliztetési Seeckt tábornoknál nem csupán udvariassági jellegű. Csicserin állítólag kifejtette, hogy Anglia adott alkalommal nemcsak Franciaországot és Németországot játssza ki, de a Locarnói szerződésen keresztül a nyugati hatalmakat egybe akarja fogni Oroszország ellen. Lapjelentések szerint egy orosz-német katonai egyezmény első szövegében készültek el, amely akkor válik érette a további meditatásokra, ha Anglia valóban megvalósítja azt a blokkot, amelynek első tagállama Olaszország volna.

Rómából jelentik, hogy már Rapallóban fölmerült egy Középtenger-alliance megvalósításának terve is. E szövetségben Olaszország, Anglia és Görögország vennének részt. Hábo-

rus konfliktus esetén tehát az új angol blokk nemcsak Törökország és Oroszország, de jelenen Jugoszlávia ellen is irányulna és fejlesztené Olaszországnak Dalmáciára vonatkozó aspirációit.

Fokozottabb figyelemmel kell hát nézünk azokat az összejöveteleket, amelyek mostanában hol Rapallóban, hol Athénban, hol pedig Londonban folynak. Anglia egyrészt és Oroszország másrészt kölcsönösen fegyverkeznek egymás ellen és az új orientálódásoknál ezuttal Franciaország a háttérbe szorul. Franciaországot a török-kérdés közvetlenül nem érinti és a druz-problémák szerencsés likvidálása után szívesebben vállalkozna Oroszország és Anglia közötti közvetítésre, mintsem kötelezett-

seget vállaljon e két állam bármelyikével is. Nincs kizárva, hogy ha az oroszellenes és az oroszmellettes blokkok kiképződnek, Franciaországgal az élen az európai államoknak egy semleges harmadik blokkja alakul meg, de az sem lehetetlen, hogy Franciaország esetleg a Szovjetország mellett blokkot fogja támogatni. A leszerelési konferencia előkészületének időpontjában kétszeresen vigasztalanul hatnak a viharjelek, amelyeket csak úgy lehetne ismét elkergetni, ha Anglia az utolsó pillanatban a Népszövetség határozatával ellenkezően, a mossuli kérdésben Törökországnak megadja a kért engedményeket. A mossuli érzékenység igen erős erjesztő anyaga a konfliktusoknak és sokkal nagyobb zivatart csap maga körül, mint amennyit a mossuli probléma megérdemelne.

Windischgrätz a frankhamisítók feje

A térképészeti intézetben volt a bankógyár -- Nádossy Imre volt országos főkapitány beismerő vallomást tett -- Az igazságügyminisztériumban megtartott konferencián számos újabb letartóztatást határoztak el

Budapest, január 7. Kedden késő éjjel tartóztatták le Nádossy Imrét volt országos főkapitányt a frankhamisítással kapcsolatosan. Ez a letartóztatás a nyomozás szempontjából igen nagy fontossággal bír, mert azt hiszik, hogy most már rövidesen eredménnyel fogják a nyomozó hatóságok befejezni munkájukat.

Ulain Ferenc dr. nemzetgyűlési képviselő, aki hetek óta Olaszországban tartózkodott, szerdán korán reggel Budapestre érkezett és legelső útja az ügyészségre vezetett. A titkár közölte vele, hogy a főügyész az igazságügyminisztériumba ment tanácskozásra.

Ulain a következőket mondta az újságírók előtt: Csak azért jöttem ide, hogy bejelentsem Budapestre való visszaérkezésemet. Semmit sem tudok arról, hogy engem francia vagy nem tudom milyen külföldi detektívek kerestek, figyeltek, vagy pláne üldöztek volna. Olaszországi utamról önként jöttem vissza, amikor megtudtam, hogy nekem is bizonyos szerepet imputálnak ebben az ügyben.

Nemsokkal később feltűnt a folyósón Erdélyi Sándor dr. ügyvéd volt nemzetgyűlési képviselő, aki engedélyt kért arra, hogy Nádossy Imrét meglátogathassa. A beszélgetésre az engedélyt megkapta. Nádossy István cellájából lekísérték az ügyész szobájába. A beszélgetés után Erdélyi a Magyar Hírlap munkatársának kijelentette, hogy nem mint védő kereste fel Nádossyt.

— Beszélgettünk a fogházban, de a frankhamisítás ügyében Nádossy semmit sem mondott, illetve én nem kérdeztem és Nádossy nem hozta szóba az ügyet.

Halász Lajos dr. királyi főügyész az ügyészség vezetője is megjelent a főügyészségen és zárt ajtók mögött hosszabb tanácskozást folytatott a referensekkel.

A Magyar Hírlap szerint a főügyész és a referens ügyész tanácskozása szerdán reggel félkilencor kezdődött és féltízeg tartott. Makay

ügyészségi alelnök részletesen referált a főügyésznek az ügyről, behatóan ismertette az iratok tartalmát és megbeszélte a további teendőket.

Windischgrätz és Nádossy kihallgatása

Szerdán délben Windischgrätzet hallgatták ki a főügyész és Makay alelnök és késő este került a sor Nádossy Imre országos főkapitány kihallgatására. Windischgrätz és Nádossy vallomása között lényeges ellentmondás van. Nádossy vallomása sok lényeges részletében ellentmond annak, amit Windischgrätz vallott, szóval mindkét vallomás beismerést tartalmaz. Ennek alapján vált szükségessé, hogy a két vallomás közötti ellentétek felderítésére, a rendőrségi nyomozást új irányba tereljék.

Szerdán délelőtt megérkezett a főkapitányságra Windischgrätz és Nádossy újabb kihallgatásának híre. A kiszivárgott hírek szerint Nádossy a helyzetet erősen súlyosbító beismerő vallomást tett, különösen az ügynek politikai hátterére vonatkozóan és ez a vallomás tette szükségessé Windischgrätz újabb kihallgatását, azonban ezuttal a kihallgatás után is súlyos ellentétek mutatkoznak Nádossy és Windischgrätz vallomása között úgy, hogy a két vallomás közti ellentétek felderítése a rendőrség feladatává vált. Kiszivárgott hírek szerint ezek a vallomások a hamis bankjegyek nyomására is tartalmaztak adatokat és ezek a vallomások szolgáltatottak újabb nyomokat a rendőrségi nyomozás kiterjesztésére.

Keresik a bankóprést

A rendőrség kedden a Nemzeti Bank nyomdájában is megjelent, ahol olyan gépek után érdeklődtek, amelyek innen kerültek volna el a térképészeti intézetbe. Ezeket a gépeket nem találták meg a térképészeti intézetben és most a rendőrségnek az a gyanuja, hogy ezek a gépek kerültek a pénzhamisítók birtokába.

A francia detektívek a nyomozás során megjelentek a Nemzeti Bank Szabadságtér 12 szám alatt lévő helyiségében és a bank egyik igazgatóját engedélyt kértek arra, hogy a bank helyiségeiben és a banknak Markó utcai 13 szám alatt lévő nyomdájában házkutatást tartassanak. A bank igazgatói rövid tanácskozás után, a francia detektíveknek ezt a kérését elutasították. Kedden délután azután a Nemzeti Bank egyik főigazgatójánál megjelent a Banque de France két vezető tisztviselője, akik arra kérték az igazgatót, hogy kalauzolja őket végig a bank helyiségeiben és mutassa meg nekik a bank munkáját, hogy megismerhessék a bank berendezését. Hangsúlyozták, hogy mint pénzemberek és nem mint nyomozók óhajtják megtekinteni a Magyar Nemzeti Bank berendezését. A látogatásra vonatkozólag a bank egyik igazgatója kijelentette nincs semmilyen összefüggésben a frankhamisítás bűnügyi nyomozásával.

Nyomozás Sárospatakon

A detektívek szerdán egész reggelig kint jártak a városban és a kapott parancsok szerint azokat az egyéneket figyelték és azokat keresték, akiknek a neve szerepel azon a listán, amely a tegnapi napon még az igazságügyminisztérium illetékes tényezőinek kezében volt. A nyomozás súlya a tegnapi napon a nyomda felkutatására irányult. A számos házkutatás azonban nem vezetett eredményre és így kialakult az a vélemény is, hogy a hamis bankjegyeket a térképészeti intézetből elszállított gépekkel és vegyszerekkel készítették valahol vidéken, minden valószínűség szerint Windischgrätz herceg sárospataki birtokán. Ezért Benárd rendőrtanácsos Sárospatakra utazott. Kíséretében van több detektív is. A herceg környezetéből ugyanis többen olyan vallomást tettek, hogy Windischgrätz a birtokán eszközöndő kaolin kutatásokhoz igen sok gépet vásárolt és ezek közül több gép hirtelen eltűnt, amelyet nem is vettek használatba, és nem is látták, hogy hova helyezték el azokat.

Benárd rendőrtanácsos aki a frankhamisítás ügyében a nyomozást vezeti, Vízkereszt napján 12 detektív kíséretében Sárospatakra érkezett, ahol azonnal hozzálátott a nyomozáshoz. Célja a hamis frankok előállításához

A térképészeti intézetben volt a bankógyár

Rába Dezső hosszú vallomást tett, amelynek következtében a rendőrség elhatározta, hogy a térképészeti intézet tisztviselőit és a műszaki személyzet közül többieket előállít. Este kilenc órakor a detektívek két jólöltözött egyént vezettek be a rendőrségre. Az egyik közepes termetű, sovány, sápadtarcú, feketebajszú, őszeshajú egyén, akit a detektívek méltóságos urnak szőlítettek. Ez az egyén a térképészeti intézet egyik vezető pozícióban levő tisztviselője. Mindkettőjüket külön-külön szembesítették Rába Dezsővel, azután a detektívek szobájában őrizt-bevették őket. Éjfél táján a detektívek automobilon nagy számban hagyták el a főkapitányság épületét és hirtelenében újabb három egyént állítottak elő, akik szintén a térképészeti intézet műszaki emberei.

A frankhamisítás ügyében a rendőrség ma délben újabb három embert tartóztatott le. Nevezetesen Szörcei Józsefet, a térképészeti intézet egyik főtisztviselőjét, továbbá a térképészeti intézet egy Gerő nevű technikai alkalmazottját, és egy Andor Endre nevű fiatal embert. Gerő olyan értelemben vallott, hogy megbízza azt, hogy a pénzhamisításra a nemzetnek van szüksége, és azért vállalta magára a frankok gyártását. Gerő vallomása során megnevezte azon személyeket, hogy kiknek adta át a gépet, úgy hogy a gépek és a klisék feltalálása a rendőrségnek rövidesen sikerülni fog. Gerőt vallomásának megtétele után természetesen azonnal letartóztatták. A nyomozás most abba az irányba folyik, hogy más technikai alkalmazottaknak részük van-e a bűncselekményben. Andor Endre beismerte, hogy vállalkozott a hamis bankjegyek terjesztésére, azonban megbízatása Jankovics révén tárgyaltanná vált. A rendőrség reméli, hogy a még kintlevő frankokat is lefoglalhatja.

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A térképészeti intézetben megtartott helyszíni

szükséges felszerelések és gépek felkutatása volt, ami azonban még mostanig nem sikerült. Windischgrätz kastélyában egész nap folytak a kihallgatások. A kihallgatott személyek csaknem mindent tagadnak arra vonatkozólag, hogy mennyiben bírtak tudomással a frankhamisításról. A kihallgatások eredményeinek részletes adatai nem szivárogtak ki.

Házkutatás a jogakadémián

Benárd Vilmos rendőrtanácsnok két csendőrral, négy detektívvél és Ducet francia detektívvél tegnap reggel fél nyolc órakor megjelent a sárospataki jogakadémia nyomdájában és ott házkutatást tartott, amelyet fél egy órakor minden eredmény nélkül be kellett fejezni. A jogakadémia nyomdájában a francia detektív felszólítására tartották meg a házkutatást, mert ő már Amsterdamban hallotta, hogy egy sárospataki nyomdában készültek a hamis bankok. A jogakadémia könyvtárában és Sárospatak másik nyomdájában is tartották házkutatást, azonban nem találtak semmit.

Ezalatt három detektív sorra járta a hercegi uradalom tanyáit és meglepetésszerű házkutatásokat tartott, amelyek szintén nem jártak eredménnyel. A házkutatások alatt őrizetben tartották Halász-Sándort, Windischgrätz herceg jóságkormányzóját.

Benárd Vilmos tegnap délután hat órakor telefonon jelentést tett Marinovich budapesti főkapitánynak a nyomozásról. Marinovich azt az utasítást adta Benárdnak, hogy helyezze őrizet alá Halász-Sándort, ami meg is történt.

A sárospataki kastély

Csütörtökön reggel a sárospataki kastélyban kezdték meg a házkutatást. Időközben Benárd utasítást kapott Budapestről, hogy Várhomok és Halászhomok tanyákon is tartson házkutatást, mert a rendőrséghez érkezett jelentés szerint a herceg embereivel és ismeretlen budapesti egyénekekkel gyakran tartott megbeszélést ezen a két tanyán.

A kastélyban tartott házkutatást a legpontosabban és a legkörültekintőbben hajtották végre. Minden falat végigkoptogtak, de délutánig semmi eredményt nem értek el.

vizsgálat eredménytelenül végződött. Miután azonban a rendőrségnek olyan adatok állottak rendelkezésére, amelyekből nyilvánvalóan következtetni lehetett arra, hogy az intézet egyes tisztviselői tudomással bírtak a frankhamisításról, ezeket a rendőrség előállította Gerő László az intézet műszaki tisztviselője első kihallgatása alkalmával mindent tagadott. Tekintettel azonban arra, hogy időközben a rendőrség olyan adatok birtokába került, amelyek nagyon terhelők voltak Gerőre nézve, őrizetbe vették.

Ma ismét kihallgatták Gerő Lászlót, aki ez alkalommal beismertő vallomást tett. Beismerte, hogy részt vett a hamis ezerfrankosok készítésében, amelyeket

a térképészeti intézet szuterén rak-tárában elhelyezett gépeken állítottak elő.

Windischgrätz a főbűnös

Gerő László kihallgatása további során azt mondta, hogy Windischgrätz Lajos herceg egy alkalommal lakására hívatta és ott hivatkozva arra, hogy hazafias célokról van szó, felszólította, vegyen részt a hamis ezerfrankosok gyártásában.

Gerő László, amikor ilyen előkelő személy szőlította fel erre, késznek mutatkozott részt venni a hamisbankok gyártásában. Windischgrätz hivatkozott arra, hogy az elszegényedett ország nem tud nagyobb összeget hazafias célokra áldozni, a szükséges pénzt csakis ily módon lehet előteremteni.

A milánói nyomozás

Az Estnek jelenti Milánóból Benoit francia rendőrbiztos kedden Milánóba érkezett és azonnal megkezdte a nyomozást a frankhamisítók ügyében, miután egyes nyomok odavezettek. Megállapítást nyert ugyanis, hogy

ugyanakkor, amikor Jankovics és társai Hollandiába utaztak a hamis ezerfrankosokkal, ugyanekkor egy szállítmány Milánóba is eljutott. A milánói rendőrségen néhány nappal ezelőtt megjelent dr. Zakariás Gyula a milánói magyar egyesület elnöke és feljelentést tett Anders Ernő és Salesau nevű férfiak ellen, akik valamilyen ügyből kifolyólag ezer frankot adtak neki, amikor ő ezt az ezer frankost be akarta váltani, kiderült, hogy az hamis. A rendőrség hamar megállapította, hogy hol lakik a két férfi, mikor azonban a detektívek a szállodájukba értek, már nem találták őket ott. A szálloda személyzete azt mondta, hogy előző nap táviratot kaptak Budapestről és erre elutaztak. A rendőrség elrendelte körözésüket egyúttal, azonban jelentést adott ki, hogy az Anders és Salesau valószínűleg álnév.

A kaszinó ítéle

Az Országos Kaszinó tegnap kizárta tagjai sorából Nádossy Imre volt országos főkapitányt a Kaszinó egyik igazgatóját és Jankovich Arisztidet.

A vizsgálóbíró ma délben hirdette ki herceg Windischgrätz Lajos letartóztatására vonatkozó végzést. A herceg felfolyamodással él. Windischgrätz herceget ma újból kihallgatta Strahe főügyész.

Fontos tanácskozás az igazságügyminisztériumban

Az igazságügyminisztériumban tegnap délelőtt egy óra hosszat tartó fontos tanácskozás volt, amelyen Pesthy Pál igazságügyminiszter, Rakovszky Iván belügyminiszter, Marinovich Jenő budapesti főkapitány, Hinkó Zoltán koronaügyész helyettes, Strache Gusztáv főügyész és Waller rendőrtanácsos vettek részt.

Letartóztatás Szlovénkóban

Prágából jelentik, hogy a Pozsony közelében levő Engerau községben tegnap letartóztatták Károsi Istvánt, aki a Tátrából Magyarországra utazott. Megmozgásakor térképeket és revolvereket találtak nála, amiért kémkedéssel gyanúsítják. Károsi állítólag a budapesti térképészeti intézet tisztviselője és ezért azzal is gyanúsítják, hogy a frankhamisításban részt vett.

Házkutatások Ruszinszkóban

Ungvárról jelentik, hogy Ruszinszkóban is erélyes nyomozás folyik a hamis frankosok után. Tegnap több helyen tartották házkutatást, kizárólag ellenzéki politikusoknál, azonban minden eredmény nélkül. Többek között házkutatás volt Árkó Ákos nyug. ezredesnél, a ruszinszki öslakók pártjának elnökénél és Jaross Gyulánál, hamis ezerfrankosokat azonban nem találtak.

Az ellenzék meg van elégedve Bethlennel

A baloldali ellenzékhez tartozó különböző pártállású képviselők az egész szerdai nap folyamán állandó érintkezésben voltak egymással. Este hat órakor több liberális politikus bizalmas megbeszélést tartott és megvitatták taktikai magatartásukat. Vázsonyi Vilmos, Szilágyi Lajos, Rupert Rezső, Pakots József és Fábrián Béla vettek részt többek között a bizalmas eszmecsere. Az ellenzék más vezető férfiai is alkalmat kerestek arra, hogy közösen beszéljék meg a politikai helyzetet. Az ellenzéki vezető politikusokkal folytatott beszélgetés alapján a következőkben foglalható össze az ellenzék álláspontja: Az ellenzék álláspontja az, hogy mindeddig nem látnak okot arra, hogy akciójakkal zavarják a miniszterelnök munkáját. Őszintén megvalljuk, nem is tudunk alkalmasabb embert Bethlennél, a tisztítás munkájának elvégzésére. Pártkülömbőség nélkül az a felfogásunk, hogy a nemzetgyűlés összehívása a jelen viszonyok között többet ártana, mint használna. Az tény, hogy az egész ellenzék a frankhamisítás ügyében Bethlen mellett áll. A szociáldemokrata pártban is mozgalmas eszmecsere volt szerdán délután. A szocialista vezérek közül többen adtak kifejezést annak a véleményüknek, hogy egyelőre nem kívánatos a nemzetgyűlés összehívása, mert hiba volna ezidőszent, a helyes irányban haladó munkát politikai akcióval zavarni.

A Budapesten lévő kormánypárti képviselők is nagy elismeréssel beszéltek tegnap este Bethlen erélyéről. Beavatott körökből nyert információk szerint tegnap este több egységpárti képviselő érintkezést is keresett Bethlen István miniszterelnökkel. Kifejezésre juttatták előtte a párt hangulatát és biztosították arról, hogy a többségi párt tagjai bizalommal néznek a továbbiak elé.

Hivatalos jelentés a hamisítókról

A Magyar Távirati Iroda kimerítő tudósításban közli a frankhamisítás ügyének részletes ismertetését. Rámutat arra a központi irányítású sajtókampányra, amely a frankhamisítással kapcsolatosan koholt hírek alapján és az ügylet távolról előkelő személyiségek letartóztatás hírének kolportálásával a közönséges büntényt erővel politikai térre akarja terelni. Ez az irányzat erős támogatásra talál a magyarországi sajtó egy részének alaptalan burkolt céljaiban. Ismerteti a bűnügyben letartóztatott egyének politikai helyzetét. Windischgrätz Lajos herceg politikai állásfoglalása merőben ellenkezik Nádossy világnézetétől. Marsovsky fajvédő és szabadkirályválasztó volt, Lankovics legitimista, Mankovicsnak nem volt kifejezett politikai nézete, Winkler nem politizált. Az Olchváry fiúk közül az egyik állítólag az ébredőkkel állott összeköttetésben, Rába Dezső pedig zsidóvallású.

A legitimisták tiltakozása

London, jan. 7. Apponyi Albert gróf ma táviratot intézett a Daily Expresshez. Táviratában kijelenti, hogy a frankhamisítás semmi összefüggésben nem áll Ottó királylinak a trónra való visszahelyezésével. A magyar legitimisták tiltakoznak az ellen, hogy őket kapcsolatba hozzák a frankhamisítás ügyével.

Francia nyilatkozatok

A Budapesten nyomozó francia rendőrségi közegek vezetője Benoît francia rendőrbiztos, szerdán délután Párisba utazott. Elutazása alkalmával a hirlapírók előtt kijelenti, hogy a francia kormánynak nem áll szándékában Magyarország ellen bármilyen megtorló lépéseket folyamatba tenni ebben az ügyben, amely kizárólag egy bünszövetkezet munkája volt és attól a magyar kormány távol áll. Ugyanilyen értelmű kijelentést tett Emmery a francia kiküldöttek pénzügyi vezetője is.

Franciaország nem kér kártérítést

Páris, január 7. A Havas iroda hivatalosan megcáfolja azt az angol forrásból származó hírt, amely szerint Franciaország kártérítést követel Magyarországtól, a hamis bankjegyek ügye miatt. A francia hatóságok nem rendelkeznek semmiféle olyan adattal, vagy értesüléssel, amely lehetőséget adna arra, hogy a magyar államot belekeverjék ebbe az ügybe.

A francia sajtó a frankhamisításról

Páris, január 7. A lapok hasábos cikkekben foglalkoznak a frankhamisítás ügyével. Az érdeklődés központjában Windischgrätz Lajos herceg személye áll, akinek közlik fényképét, előéletét és jellemrajzát. Megemlítik, hogy a frankhamisítás politikai célja mellett saját anyagi helyzetének megjavítására is felhasználta. A jobboldali lapok, amelyek eddig tartózkodóak voltak, ma szintén részleteket közölnek az ügyről. A baloldali lapok Franciaország elleni politikai machinációnak igyekeznek a dolgot feltüntetni, amelynek a célja szerintük az volt, hogy rontsák a francia valutát és ezzel hatáson csökkentsék Franciaország politikai befolyását, amely maga után vonta volna a kisantant államainak összeomlását. Egyes lapok nagyobb összegré becsülik a forgalomba került hamis ezerfrankosok mennyiségét. Tekintettel azonban arra, hogy a francia kormány nem adott ki utasítást a bankok részére védőintézkedések tárgyában, valószínűnek látszik, hogy a kísérletet már a legelején meghiusították és hamis bankjegyek alig, vagy egyáltalán nem jutottak forgalomba.

A francia külügyminiszter kijelentette, hogy meggyőződése szerint a magyar kormány a frankhamisítási ügylet távol áll, amit különben

a vizsgálat is igazolt. A külügyminisztériumban kerekén megcáfolják az egyes esti lapoknak azt a híresztelést, hogy a francia kormány, a hamisított ezerfrankosok ügye miatt kétszázmillió aranyfrank kártérítést követel Magyarországtól. A minisztériumban kijelentették, hogy a francia kormány a megindult vizsgálat eddigi eredményei alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a magyar kormány semmiféle közvetlen vagy közvetett kapcsolatban nem áll az üggyel és a hamisításból kifolyólag semmiféle

felelősség nem terheli.

A Petit Journal értesülése szerint a frankhamisítók munkáját nagyban megkönnyítette az a körülmény, hogy a francia kormány a kisantant érdekeinek megvédése céljából igen sok frank bankjegyet bocsátott a prágai piac rendelkezésére. A külügyminisztériumban megvannak arról győződve, hogy a magyar kormány teljesen ura a helyzetnek. A kormány és a miniszterek lemondásáról elterjedt hírek cáfolata jó hatást tett a szerkesztőségekben.

Kiigazítják a választói névjegyzéket

Közszemlére tették ki a városházán a választói névjegyzéket

A választói névjegyzékek kiigazításáról szóló törvény 2. szakasza értelmében minden év januárjában hivatalból ki kell igazítani a választói névjegyzéket és aki nincs benne, az — a szükséges okmányok beszerzése után — maga is kérheti a felvételét.

A város a választói névjegyzékek kiigazítása ügyében a következő hirdetményt bocsátotta ki:

„A választási névjegyzékről szóló törvény szakasza értelmében Noviszd városban a választói névjegyzékeket január 1. és 31. közötti időben, a városházán fogják kiigazítani.

A kiigazítást a hivatalos órák alatt, 8 órától délután 2 óráig lehet kérni, ugyanakkor be is lehet tekinteni a névjegyzékbe, amely a városi levéltárban (1. emelet 23. számú ajtó) van közszemlére kitéve.“

Két jugoszláv katonaszökevény élet-halál harca a szegedi közkörházban

Csak hosszabb küzdelem után tudták őket megfékezni

Szegedről jelentik: Kedden este eddig még soha elő nem fordult véres harc támadt a szegedi közkörház betegágyaiban fekvő két szomszédos beteg között. Nemrég került be a kórházba két jugoszláv katonaszökevény, Petrovics Milorád és Czopjak Milos, kiket egymással helyeztek el. A két katonaszökevény felső Szerbiából került magyar területre. Mindketten megunták a katonai szolgálatot és igen kalandos módon megszöktek. Szubotícán felismerték és letartóztatták őket, de csapattestükhöz való szállításuk előtt sikerült újból meglépniük.

Horgosra menekültek, honnan gyalogszerrel magyar területre jutottak. Jelentkeztek a szegedi rendőrségen, hol a fogdában helyezték el őket. Néhány napig együtt voltak mikor megjelent egy alsótanyai gazda, aki mezei munkálatokra olcsó munkaerőt kért. Így került Alsótanyára Petrovics Milorád. Munka közben valahogy megsérül és gazdája beszállította a szegedi közkörházba. Czopjaknak nem volt ilyen szerencséje, mert ő továbbra is a rendőrségi fogda udvarán végezte a rábízott munkálatokat.

Nemrég Czopjakon betegséget észleltek és ezért beuálták a katonai kórházba, ahol a két katonaszökevény egymás mellé került. A két cimbor a itt hosszasan és egyre hangosab-

ban diskuráltak akkor is, amikor a szoba többi betegei már aludni tértek. A betegek emiatt panasszal is éltek.

Utóbb a két szökevény között nézeteltérések támadtak, sőt tetlegességre került köztük a sor. Kedden este újból összeszólkoztak s ennek hevében Petrovics fojtogatni kezdte társát. A verekedők üldözték egymást az ágyak között, majd Petrovics kést rántott és összeszurkálta Czopjakot. Amikor Czopjak kiszabadult a veszedelmes helyzetből, szintén kést rántott és most már késsel a kézben támadtak egymásra. Élethalál harc fejlődött ki közöttük. A két örvény már számos sebből vérzett, de a veszedelmesebb szurásokat ügyesen elkerülték.

A betegek fellármázták az ápolókat, akiknek hosszas küzdelem után sikerült is megfékezni a két szökevényt. Hamarosan rendőri bizottság szállt ki a kórházba és megindult a kihallgatásuk. Mindkettőt külön-külön szobában helyezték el. A kihallgatás csak nehezen ment, mert a sebesültek magyarul csak nagyon keveset tudnak. A bizottság tudomásukra adta, hogy felépülésük után azonnal visszatoloncolják őket jugoszláv területre. Mikor ezt a két ember meghallotta, térdreesve kezdtek könyörögni a detektíveknek, hogy inkább készséggel kibéküljenek, mindent jóváteszenek, csak ne kísérik őket vissza oda, ahonnan megszöktek.

Vigan folyik az uccai lövöldözés

Nem törődnek a főkapitány rendeletével

A novisadi főkapitány rendelete, amely szigorúan tiltja a karácsonyi uccai lövöldözést, mindezeidig nem járt eredménnyel. Az uccán vigan folyik a lövöldözés és a gyerkőcök nem hajlandók tudomásul venni a kilátásba helyezett szigorú rendszabályokat. Egyszerűen nem törődnek vele. A rendőrközegek a legnagyobb lelki nyugalommal siklanak át az ilyen csekélységek fölött, pedig a déli korzón olyan nagyszabású lövöldözéssel riasztották meg a járókelőket és a publikumnak kellett beleavatkozni a rendőrség helyett és egyes járókelők csak úgy tudtak szabadulni a rendzavaró elemektől, hogy egypár nyaklevessal hallgatatták el a dugópatronnos csirkefogókat.

A tegnapi nap folyamán különben csak egy rendzavarót állítottak elő a rendőrségen, azt is csak azért, mert közvetlenül a poszton álló rendőr orra előtt durrogatta el muncióját. A közönség felháborodása már azért is érthető, mert uton-utfélen állandóan molesztálják a járókelőket s szinte érthetetlen, hogy a rendőrség nem tud érvényt szerezni akaratainak. Milyen veszedelmes méreteket ölthet az uccai garázdálkodás és milyen súlyos következmé-

nyekkel járhat a rendőrség passzivitása az uccai rendbontókkal szemben, bizonyítják a több oldalról is beérkezett jelentések, amelyek kisebb-nagyobb szerencsétlenségről adnak számot. A város külső periferiáin revolverekkel lövöldöznek garázda legények és ez alkalommal több járókelő megsebesült. A Temerini-ucca 10 számú házban egy ismeretlen tettes éles tőlténnyel belelőtt egy ablakba és csak a véletlennek köszönheti a lakás tulajdonosa, hogy sértetlen maradt. Azonnal feljelentést tett a rendőrségen, az ablakpárkányon megakadt golyót is elhozta magával, de a tettes nyomára nem lehetett jutni. Ha a temerini uton posztoló rendőr azonnal a helyszínén termett volna, az „ismeretlen” tettes bizonyára nem menekülhetett volna el.

Ha már a főkapitány ur erélyesen véget akar vetni az uccai rendzavarásoknak és ha komolyan akar érvényt szerezni saját parancsainak, akkor oktassa ki a rendőrközegeket, hogy minden egyes rendbontót nyomban állítsanak elő.

Csak szigorú példák statuálásával lehet eredményt elérni, mert a lövöldöző rendbontók

pipogya kezelése csak újabb rendzavarásokhoz fog vezetni. Nem lehet egyszerűen szemet hunyni az ilyen tünetek fölött, mert ha van szabályrendelet, amely szigorúan tiltja az uccai lövöldözést, akkor igen is tessék a leg-erélyesebben eljárni ellenük, ha pedig szabad a vásár és az uccai lövöldözést a humoros oldalról fogják fel, akkor szükségtelen volt rendeleteket kiadni az uccai lövöldözések ellen.

Tisztujtás a Senta-tornyosi Gazdakörben

Amint a Délbácskának jelentik, vasárnap, január hó 3-án tartotta meg a „Senta-Tornyosi Gazdakör” a Puskás Sándor és társai kényeszerű lemondása következtében megüresedett tisztviselői állások betöltése céljából a „Bácskai Gazdasági Egyesület” mint az anyaegyesület megbízottja, dr. Vujity Brankó által kitűzött tisztújító közgyűlését.

A közgyűlésre megjelent maga dr. Vujity Brankó is és a legnagyobb meglepéssel állapította meg, hogy a tornyosi nép az egyetértés és a köri régi békesség helyreállítása végett szép számban megjelent és a legszebb rendben adta le szavazatát azokra, akiket bizalmával megtisztelni óhajtott.

A közgyűlést Széll János, ideiglenes ügyvezető elnök nyitotta meg, majd az ideiglenes választmány egy szavazatszedő bizottságot küldött ki, amely a köri tagok névsorának felolvasásával egyidejűleg névszerint gyűjtötte össze a szavazatokat, melyeknek eredményeként a tornyosi gazdakör elnökévé 169 szavazattal Rudics Ignácot választották meg. Ellenlista nem volt és így a választás egyhangú szavazással történt. A kör ügyészévé dr. Tabakovics Andrija ügyvédet választották meg. Azonkívül megválasztották a többi tisztviselőket is szintén egyhangúlag, de névszerinti szavazással. A választás megejtése után dr. Vujity Brankó az anyaegyesület nevében üdvözölte Rudics Ignác elnököt és biztosította őt az anyaegyesület támogatásáról minden hivatalos működésében, mert — mondotta — ő, mint az anyaegyesület kiküldöttje, már az első kiszállásakor is, de ez alkalommal is meggyőződött arról, hogy Rudics Ignác a tornyosi nép osztatlan bizalmát bírja, már pedig úgy az állam, mint minden más intézmény csak akkor életképes, ha a nép bizalmán épül fel, amelynél nagyobb értéket nem ismer. Rudics Ignác köri elnök meghatott hangon mondott köszönetet dr. Vujitynak és az anyaegyesületnek jóindulatú támogatásáért. — Igérte, hogy nyert méltóságát és tisztességét a kör és a tornyosi nép érdekében fogja felhasználni.

Nem utolsó érdekessége volt a közgyűlésnek az, midőn Gáspár Ottó köri titkár felolvasta a Puskás-féle lemondott választmány nyolc tagjának Rudics Ignác díszelnök és kizárt társaihoz intézett levelét, amelyben megbánva tettüket, bocsánatot kérnek a kizárással elkövetett sértésért.

Ezután a közgyűlés hódoló táviratot intézett Öfelségéhez, majd dr. Vujity Brankó és Rudics Ignác éltetése közben az elnök azt be-
rekesztette.

APOLLÓ január 8—9—10-én:

A BAGDADI TOLVAJ

Világsláger.

Főszerepben: Douglas Fairbanks (Zorro.)

ODEON január 8.

ODEON január 9—10.

BICIKLIKIRÁLY Dicsőség koldusai

Francia vígjáték.

Hatalmas dráma 8 felvon.

Főszerepben: BISCOT

Fősz.: LIL DAGOVER

(Bimbula)

HANS MIERENDORF

Halló! GYERMEKBÁLI! Halló!
Gyermekek készüljétek ROSENBERG
bácsi gyermekbálijára, január 16-ára a
Hotel Slobodába.

A MAGYAR KIRÁLYKÉRDÉS

A Habsburg főhercegek hüek Ottóhoz

Félhivatalos cáfolat az elterjedt puccshirekkel szemben

Budapest, január 7. Az utóbbi időben több európai lapban hírek jelentek meg arra vonatkozólag, hogy titkos politikai machináció folyik azzal a cézzal, hogy Albrecht főherceg, vagy József főherceg révén visszaállítsák a monarchiát, félhivatalos oldalról kijelentették, hogy ezek a híresztelések alaptalanok. A Habsburg család tagjai határozott formában kijelentették, hogy ők egyedül hazájuk helyes

érdekeire gondolnak és külön érdekekkel nem törődtek soha és nem szolgáltattak okot soha arra a feltevésre, amelynek alapján meg akarnák akadályozni azt, hogy alkalmas időpontban és az ország követelményeinek megfelelően a kettős monarchia mással, mint a legutolsó uralkodó legidősebb fiának személyében helyre-
állítsassék.

A noviszádi városi tanács felemelte a kövezetvám illetéket

Kövezetvám az van, de kövezet az nincs

A noviszádi kibővített városi tanács ugy-
látszik méltó érdemeket akar szerezni Novisad gazdasági fejlődése körül. Amikor minden ipar-cikk és termény ára olcsóbbodik, amikor a dinár stabilizációja folytán az egész vonalon árleszállítások észlelhetők, a város minden egyes intézkedése odairányul, hogy újabb drágaságot idézzen elő. A számtalan apró-cseprő adófel-emelés után, a mozi letörése és egyéb adóci-mek felhasználása után legújabbán a kövezet-vámot is felemelte, ezuttal mindjárt 100 száza-lékkal, 1 dinárról 2 dinárra. Egy vagon áru után tehát 200 dinár kövezetvámot kell fizetni ezentul, amihez a vámhivatalnak fizetendő 220 dinár kövezetvám is hozzájárul. Egy vagon után tehát 420 dinár kövezetvámot kell fizetni a kereskedőknek. Ugyanakkor azonban, amikor a kövezetvámot felemelik, sem a város, sem pedig a vámhivatal nem gondoskodik arról, hogy a Magyar utcát, amelyen a vasutról való szállítás lebonyolódik, kikövezzék. Kövezetvám az van, de kövezet az nincs. A Magyar uccáról senki sem gondoskodik, mindenki fumigál-

ja, talán azért, mert Magyar uccának hívják.

Érdekes jellemzés továbbá, hogy a város akkor emeli fel a kövezetvámot, amikor a vas-
ut leszállítja a vasuti tarifát, amikor tehát az állam is gondoskodik arról, hogy leszállítsa a terheket az amugyis agyon adózott kereskedő válláról. A városi tanács ilyen apróságokkal nem törődik, még az állam intencióival is szem-behelyezkedik és vigan emeli tovább az ára-
kat; minden vonalon árdragítást idézne elő. A kibővített városi tanács eljárása értelmében és a közönség körében a legnagyobb felháboro-dást váltotta ki. Ilyen körülmények között az új árdragítási törvényt éppen a várossal szem-ben lehetne legelőnyösebben alkalmazni, mert a törvényt bizonyára nem azért csinálták, hogy egyes intézményeket kiváltságos bánásmódban részesítsék.

A gazdasági szervezetek különben a leg-
élesebb harcot hirdetik a város legújabb in-tézkedése ellen és mértékadó helyen fogják szóvá tenni a noviszádi városi tanács ezen a gazdasági érdekek ellen irányuló határozatot.

Kit tartóztattak le Ausseeban?

Erzberger gyilkosa vagy nem?

Grác, jan. 7. A gráci csendőrpáncsnok-
ság Ausseeből jelentést kapott, hogy január 4-én az utcán elfogtak egy embert, akiről az ausséi csendőrség azt az értesítést kapta hogy váltócsalásokat követett el. Az elfogott ember december 22-ike óta lakik Ausseeben, Pach-mann név alatt. A rendőrségi közlöny áttekin-tésében az 1921. évi fényképek átvizsgálásakor kétségtelen hasonlóságot állapítottak meg a letartóztatott ember és Erzberger birodalmi gyűlési képviselő meggyilkolásával vádolt Schultz Henrik között. A letartóztatott beismer-te, hogy nem Pachmannak hívják, hanem ő a keresett Schultz Henrik, ellenben tagadta, hogy váltócsalási szándékai lettek volna. Egyébként minden felvilágosítást megtagadott. Későbbi ki-hallgatása alkalmával visszavonta vallomását és tagadta, hogy Schultznak hívják. A nyomo-

zást folytatják, hogy pontosan megállapítsák a letartóztatott ember személyazonosságát. Berli-ni jelentés szerint, az Ausseeben letartóztatott Schultz Henrik ügyében a bécsi rendőrfőnökség közölte a berlini rendőrfőnökséggel, hogy az Ausseeben letartóztatott ember eleinte azt állította, hogy azonos Erzberger gyilkosával, később ezt az állítását visszavonta. A bécsi rendőrfőnökség azonnal megküldötte az ausséi rendőrségnek Erzberger gyilkosának fényképét, hogy megállapítsák a letartóztatott személy-
azonosságát.

A bécsi távirati iroda szerint az Aussee-ban letartóztatott egyén legutóbbi kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy Vogt Henriknek hívják és nem részes Erzberger meggyilkolásá-ban, bár tagja egy német nacionalista szerve-zetnek.

A szovjet delegátusok is eljöhhetnek Svájcba

A svájci hatóságok minden intézkedést megtesznek védelmükre

Bernből jelentik: Svájci politikai körök-
ben meglepetést keltettek az Ivestia című orosz lap bizonyos kijelentései. Ha Szovjet-oroszország arra határozna el magát, hogy delegációt küldjön Genf-be, az előkészítő lesze-relési konferenciára, úgy annak megadják, a nemzetközi jogban foglalt valamennyi diplo-máciai privilégiumot és a szövetségi tanács

minden intézkedést megtesz védelmükre. Tel-
jesen hamis az az állítás, mintha az esetleges orosz delegáció, valamilyen komoly veszede-lemnek volna kitéve. Az a bojkott, amelyet Szovjetország Svájcban szemben elrendelt és amelyhez most is ragaszkodik ilyen körü-lmények között nem egyéb, mint igazságtalan és önkényes intézkedés.

Sztojadinovics Amerikába utazott

Páris, jan. 7. Sztojadinovics Milán pénz-
ügyminiszter és a pénzügyi delegáció, akik a múlt hónapban Párisba utaztak, tegnap elhagy-ták Páris és Amerikába folytatták útjukat, hogy ott tárgyaljanak Jugoszlávia amerikai há-borus tartozásainak rendezéséről és egy ame-rikai kölcsön felvételéről.

A pénzügyi delegáció párisi tárgyalásai
sikeresen fejeződtek be és minden remény meg van arra, hogy Washingtonban olyan fel-tételeket terjesztenek Sztojadinovics pénzügy-miniszter elé, amelyet az elfogadhat. Sztojadi-novics 13-án érkezik meg Washingtonba és azonnal megkezdí a tárgyalásokat.

HIREK

Annai tücsköt-bogarat

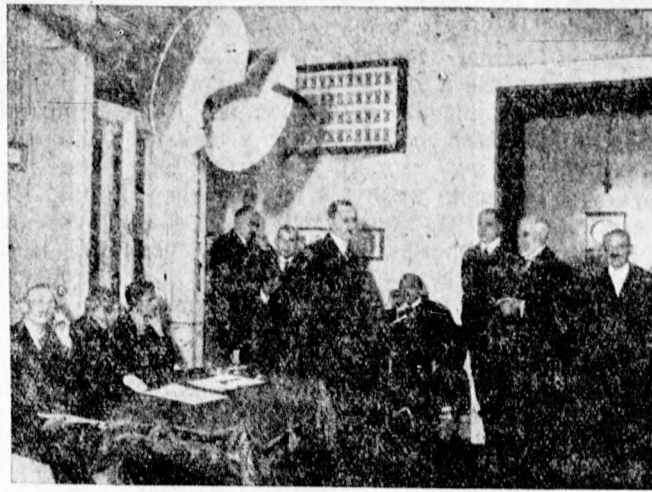
régen olvastam, mint most, amikor Budapesten leleplezték a frankhamisitokat. Mindenki csak arról beszél és az újságokban sem olvasunk egyebet. Nem vagyunk olyan messze Budapesttől, egy ugrás csak az egész és a belföldi sajtó máris a csodabogarak pálmáját tűzheti ki a föle mögé. Olyan szenzációkat közöl, hogy a hátam is borsózik tőle. Egy újságban például azt olvastam, hogy tegnap Szerényi Zsigmond bárót tartóztatták le. Szegény Szerényi se tudta, hogy Zsigmondnak hívják, meg azt sem, hogy Perényi Zsigmonddal fogják összekompromitálni, aki különben a legjobb egészségnek örvend és szomorú lakója a Markó uccai fogháznak. Az „Obzorban” olvasom, hogy Teleki grófnak, Windischgrätz hercegen és Csáky miniszteren kívül még a következőket tartóztatták le: Ulain képviselőt, Szerényi Zsigmond bárót, Tisza István grófot, Rakovszky belügyminisztert és Laskovics vezérkari főnököt. Mindezt persze az első oldalon, a vezércikk helyén, feltűnően kövér szedéssel. Teleki gróf sem remélhette valaha, hogy az „Obzor”-ban fogják letartóztatni, Csáky miniszter sem, aki jelenleg Olaszországban üdül, még kevésbé pedig néhai Tisza István, aki igazán nem ér rá frankhamisitással foglalkozni. Hogy Rakovszkit miért vonták be, nem tudom megérteni, azt sem, hogy Laskovics vezérkari főnököt miért kompromitálnak olyan feltűnően, amikor ilyen nevű vezérkari főnök soha sem létezett Magyarországon. A beogradi lapok is hasonló számszavakat firkálnak össze. Ott meg azt olvasom, hogy „Bethlen gróf miniszterelnök rendeletére letartóztatták Bethlen István gróf miniszterelnököt.” Ha ilyen tempóban folytatják; mindenki saját magát fogja letartóztatni; a Sztrache a Sztrachét, a Teleki a Telekit, a Tisza a Tiszát, a Duna a Dunát, a Maros a Marost, a Száva a Szávát, az Uci a Pucit, az Uncili a Smuncilit és végre olyan káoszba fognak keveredni az emberek, hogy azt sem fogják tudni, ki van szabadlábon és ki van letartóztatva. Az a sok frank a fejökbe szállt az embereknek. Ezentul majd frankkot sem szabad felvenni, mert az is a frankhoz hasonlít ahogy a Winkler a Winkléhez; meg a frank kávé sem szabad majd keverni a kávéba, mert hátha azt is hamisítják. A legújabb értesülések szerint különben Hadzsikirkakokulapulosz admirális Zaratuszapolitropomangulosz és Ling-Cseng-Fu-Feng-Csiang is bele vannak keverve a frankhamisitásba. A krétai kormány a honolului reudórséggel egyetértőleg a Jang-cze-kiang és a Niagara torkolatánál erős rendszabályokat léptetett életbe és krokodilusok segítségével tevéhaton folytatja a nyomozást a Sakuntala völgyében felbukkant kis hamisok után. Már a legközelebbi órákban szenzációs letartóztatások várhatók.

1926. Január 8. Péntek

Római katolikus: *Szörény*. Protestáns: *Szörény*. Görög keleti: *Mária*. A nap kel reggel 7 óra 47 perckor, nyugszik 4 óra 27 perckor. A hold kel 12 óra 53 perckor, nyugszik 18 óra 23 perckor. Nemzeti Színház: D. u. Tatárjárás. Este: Divijusa. Apolló mozi: A bagdadi tolvaj (Douglas Fairbanks a főszerepben) Odeon: A bicikli király (Biscot a főszerepben)

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). A tengerpart felől jövő kiderülés az egész országra fog áterjedni, kivéve az északkeleti részeket, ahol továbbra is felhős és ködös marad az idő. A szelek gyengék maradnak. A hőmérséklet nem fog jelentékenyen változni.

Jóslat Novisad részére: Nagyoobb rész felhős idő, reggeli köddel. Csendes. Hőmérséklet 0 és 4 fok Celsius között.

— **Rómába szállították az olasz anyakirályné holttestét.** Rómából jelentik: A legutóbbi intézkedések szerint, az anyakirályné holttestét tegnap szállították át, Bordigherából Rómába és hétfőn délelőtt ravatalozzák fel, a Santa Maria Degli Angeli templomban. A holttestet délután három órakor helyezik, a Panttheonba örök nyugalomra. Az olasz királyhoz, a közmunkaügyi hivatal is részvénytílatkozatot intézett.

— **A volt bolgár kormány tagjai a királynál.** Szófiából jelentik: A király a lemondott kormány tagjait kihallgatáson fogadta, és utána reggelin látta őket. A szokásoknak megfelelően a lemondottaknak kitüntetés adományozott. Liapcev miniszterelnök a lemondott kormány érdemeit ismertette, amelyek között a legnagyobb az, hogy az országot megmentette a nagy politikai veszedelemtől.

— **Amerika részt vesz a genfi leszerelési konferencián.** Washingtonból jelentik: A képviselőház külügyi bizottsága egyhangulag elfogadta azt a javaslatot, amely szerint ötvenmillió dollárt szavaznak meg, az Egyesült Államoknak a genfi előkészítő leszerelési konferencián való részvételének költségeire.

— **A NAK ezidei első álarcos estélyét** amely január 10-én vasárnap este lesz megtartva a Slobodában városzerte nagy érdeklődés előzi meg, mert nem csak, hogy a szebbnél szebb jelmezesek fognak felvonulni, de a vezetőség gondoskodik arról is, hogy különböző szórakoztatásokkal felejthetlenné tegye az első karneval estét. Aki meghívót még nem kapott és arra igényt tart forduljon a rendezőbizottsághoz vagy Nagyfejeő, kézimunka üzletéhez, Jevrejska u. 9. sz. alá.

— **Elmaradt a keddi Buccarini koncert.** Kedden este kellett volna a Nemzeti Színházban megtartani *Buccarini* Gilda koloratur énekesnő hangversenyét. A hangversenyt azonban az utolsó pillanatban a közönség teljes részvétlensége miatt le kellett mondani. Kistűlt ugyanis, hogy összesen 100 dinár áru jegyet lehetett elhelyezni. Ilyen körülmények között a művész nem akart fellépni és hangversenyét lemondotta. Mint értesülünk, most a novisadi Zeneegyesület fáradozik, hogy egy önálló koncert keretében lépesse fel a művésznőt, de nem a színházban, hanem a „Slobodában”.

— **A beltéri kath. Olvasókörben** is leadják a Gazdakör lelkes műkedvelői a „Katicát” f. hó 9-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel.

— **Nem „herberg” hanem munkásotthon.** A „Délbácska” szerdai számában közöltük, hogy a Vojvode Bojovicsa uccában van egy ház, amelyet „herbergnek” kereszteltek el, s amelyben Alföldi János kataszteri tisztviselő elvesztette a pénztárcáját. Az illető ház tulajdonosa most annak a megállapítására kért fel bennünket, hogy az ő háza nem „herberg”. Csak valamikor hívták „herbergnek”, de a háború után teljesen renoválták és azóta munkásotthon lett belőle. Alföldi János nem lakott ott egymás hegyén-hátán, hanem egyedül egy butorozott szobában. Szívesen adunk helyet a tulajdonos helyreigazításának, de megállapítjuk, hogy a „herberg” elnevezés nem is olyan lealacsonyító,

A rádió

A külföld nagyobb városai-ban nyilvános rádió hangverseny-termek vannak, ahol a közönség csekély beléptidij ellenében rádióhangversenyeket hallhat. Képünk egy ilyen hangversenytermet mutat be, fenn a falon két hatalmas tölcser az ugynevezett „lautsprecher” van. Azok, akik nem akarják így hallgatni a hangversenyeket, hallgatókagylókat tesznek füleikre és így élvezik a távoli városokból a levegőn át jövő hangversenyeket.

tó, ahogyan ezt az érdekeltek vélik. A „herberg” a német „beherbegen” szótól származik és annyit jelent, hogy szállás, ahol idegenek megszállnak, tehát egyáltalában nem sértő kifejezés.

— **Orvosi jelentés.** Dr. Kassovitz Rre-óé fogorvos külföldi tanulmányutjáról visszauklíft zett és rendelkezéseit újból megkezdte.

— **Árad a Themse.** A londoni lapok jelentése szerint a Themse újabb területeket öntött el. A helyzet komoly. Reading városát csaknem teljesen körülvette az áradat.

— **Ha kellemes estét akar** magának és családjának szerezni, úgy feltétlenül jöjjön el a Beltéri Katolikus Olvasókörben f. hó 9-én, szombat este megtartandó „Katica” színelőadására és táncmulatságra, a jegyek már előre válthatók Ábrahám János úr könyvkereskedésében.

— **Egy novisadi délutáni lap lelkiismeretlen vádjai a Winkle család ellen.** Novisadi délutáni magyar lap szerdai számában azt a szenzációt hajhászó hírt közli, hogy a Budapesten a frankhamisitási ügyből kifolyólag letartóztatott *Winkler* István a novisadi Winkle család hozzátartozója. A lelkiismeretlen vádaskodást már azért is felesleges volna cáfolni, mert az egész világ tudja, hogy a Budapesten letartóztatott egyént *Winklernek* és nem *Winklének* hívják, csak éppen a „jólértesült” lapársunk feledkezett meg az újságolvasás legprimitívabb kötelességéről, hogy helyesen *olvasni* is tudjon, ha már *írni* nem tud. Nehogy azonban valaki egy pillanatig is kételkedjen megállapításunk helyességében, ezennel leszögezzük, hogy *Winkler* István soha életében nem volt Novisadon és soha semmiféle rokonságban nem lehetett a Winkle családdal, mert nem is jugoszláviai, hanem nyugatmagyarországi származású és egy soproni gyáros rossz utra tért fia. A budapesti rendőrség hivatalosan is megállapította, hogy *Winkler* István először a nyugatmagyarországi harcokban tűnt fel, *Friedrich* István vezérkarában. Bizalmas barátságot kötött *Marsovskyval* és ő is *Tatára* utazott annak idején azzal a különítménnyel, amely *Károly* volt királyt akarta letartóztatni. *Winkler* később résztvett a mezőhegyesi lópanamában, majd sok kalandos vállalkozás után belépett a budapesti „Hangya” szövetkezetbe, ahol tisztviselői minőségben működött. *Winkler* István tehát sohasem volt *Winkle*, annál kevésbé lehetett a novisadi *Winkle* család hozzátartozója. A *Winkle* család a legnagyobb felháborodással utasítja vissza a délutáni magyar lap lelkiismeretlen és tendenciózus vádaskodását és a rágalmazás miatt a bírósághoz fordul elégtételért. *Winkler* István nem is él már 1916-ban meghalt egy budapesti hadikórházban, harctéri sebesülés következtében.

— **Eljegyzés.** *Ludmilla* Mihál és *Kuszlí Gyula* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A legújabb vicc.** A frankhamisitással kapcsolatban a következő legújabb vicc kapott szárnyra:

— Le kellene tartóztatni a novisadi kávésokat is.

— Miért?

— Mert hamis „frank” van a kávéjukban.

— **Arviz és földrengés Belgiumban.** Lüttichből jelentik: A Maas vizállása általában csökken Lüttich környékén. A Maas partja mentén fekvő valamennyi falu azonban még mindig víz alatt áll és hír szerint több emberélet pusztult el. Lüttichben tegnap éjjel földrengést észleltek, amely két másodpercig tartott.

— **Földrengés Nyugatnémetországban.** Nyugatnémetországban az elmúlt éjszaka tizenkét óra negyven perckor keletről nyugat felé haladó kettős földrengést észleltek. Az erősebb lökés a második volt és különösen Elberfeldben, Opladenben, Fohwinklban, Kölnben és Bonnban volt élesen érezhető.

(x) **Abonenseket** jó házi kosztra jutányos árban felvesznek Novisad „Gradjanska Pivara” Željeznička ul. 95. Antunović András.

— **A németországi árvíz által okozott kár.** Berlinből jelentik. Azt a kárt, amelyet az árvíz okozott, 25 millióra becsülik. 1921-ben az árvíz 18 millióra rugott. Az árvíz körülbelül 60.000 embert tett munkanélkülivé.

— **Leesett a kocsirol.** Pál Simon közlegény szerdán délután kocsijával a Duna uca felől a városba hajtott. A főterre érve a kocsi felborult és Pál Simont maga alá temette. A rendőrség azonnal a noviszádi kórházba szállította, ahol ápolás alá vették. Sebesülése könnyebb természetű.

(x) Mégis csak **Mocko i drugnál** vásárolhatja a legszebb és legjobb cipőket.

— **Duhajkodó legények tűz alá fogták a Kralja Aleksandra laktanyát.** A karácsony öröme és a lövöldözési tilalom tiszteletére szerdán este ismeretlen egyének valószínűleg puskatüz alá fogták a Futaki uti Kralja Aleksandra laktanyát. Az eddigi megállapítások szerint több lövés dördült el az uccáról és a golyók részint a legénységi, részint pedig az altiszti szobák ablakait furták át és a falban akadtak meg. Dacára annak, hogy a katonai őrség azonnal a helyszínen termett, a lövöldöző ünneplőket nem sikerült elfogni. A sikeres akció után másutt folytatták a lövöldözést. — A Szalajkában szerdán, csütörtökön este a tüzersegi csatákat is megszügyenítő tüzelések és puskázások folytak. Az ünneplő legények karbiddal megtöltött tejeskannákat robbantottak fel és olyan pokoli ágyuzást folytattak, hogy a békés lakosság állandó rettegésben töltötte az éjszakát.

— **Caron, Le Narcisse Noir** dekánként a Soánál. 1-0

— **Hajókatasztrófa a Dunán.** Esztergomból jelentik: Izgalmas katasztrófa játszódott le az elmúlt napokban, az esztergomi hatalmas vashíd alatt. Egy vonatatógőzös jött a Dunán lefelé és ki akarván kerülni a jégtáblákat, irányváltotással, a híd harmadik íve alá kanyarodott. Közben az egyik uszály nekivágódott a híd oszlopának és hatalmas recsenéssel sülyedni kezdett. Az uszályon lévő embereket megmentették, míg a porosz szénrel terhelt uszály, egész rakományával megfeneklett. A révkapitányság vizsgálatot indított.

— **Véres összeütközés Ruszinszkóban görögkatolikusok és pravoszlávok között.** Ungvárról jelentik: A már-már elcsendesülő pravoszláv-units vallásháború vasárnap új erővel lángolt föl Rahón. A pravoszlávok január hó 3-án délelőtt kövekkel megtámadták a templomba haladó görögkatolikusokat és közülük nyolcat súlyosan megsebesítettek. Ezenkívül megsebesült egy csendőr is, aki társaival a zavargókat akarta szétkergetni. Az eset részletei a következők: Körülbelül egy esztendeje lehet annak, hogy a pravoszlávok hatalmukba kerítették a görögkatolikus templomot és azóta háborítatlanul használják. A görögkatolikusok természetesen nem nyugodtak bele a dologba, hanem minden lehetőséget megtekintve, hogy templomukat törvényes úton ismét visszakaphassák. Fáradozásukat siker is koronázta, mert a hatóság elrendelte, hogy a templom a görögkatolikus hívőknek visszaadassék. Ez pénteken történt meg, amikor Kalenyuk főszolgabíró a közigazgatási hatóság képviselőjében a templomkulcsokat a pravoszláv előjáróktól elvette és a görögkatolikus egyház vezetőinek adta át. A formális templomátadás minden incidens nél-

kül történt meg és senki sem hitte, hogy a tényleges birtokbavételkor vér fog ömleni. Vasárnap reggel a lelkész lak udvarán gyűltek össze a hívők, hogy onnan ünnepi menetben vonuljanak a templomba. Elől Demjanovics lelkész haladt. Mikor a menet a templom elé ért, egy csoport pravoszláv utját állotta és fenyegető módon a lelkész ellen fordult. Heves szóváltás keletkezett és a lelkész csak hívei védelmezték meg a durva inzultustól. Közben megérkeztek a csendőrök is, akik a pravoszlávokat felszólították, hogy vonuljanak vissza és a görögkatolikusok ünnepi istentiszteletét ne háborítsák meg. Azonban, a barátságos felszólítás nem használt, sőt a pravoszlávok közáporral válaszoltak rá. Számosan megsebesültek, nyolcan súlyosabban. A görögkatolikus hívőkön kívül egy csendőr is megsebesült. Ezután csak a rendőrség nyugodt magatartásának és a görögkatolikusok higgadtságának köszönhető, hogy a dologból nagyobb vérontás nem lett. A csendőröknek nagynehezen sikerült az izgágakodó pravoszlávokat puskatussal szétkergetni. Azután az unitusok bevonulhattak a templomukba és megtarthatták istentiszteletüket. A csendőrség eddig kilenc személyt tartóztatott le.

— **A holland árvízkárosultak segélyezése.** Amsterdamból jelentik: A lapok felhívást közölnek általános nemzeti gyűjtésre, az árvízkárosult lakosság javára. Az árvízkatasztrófa áldozatainak felségélyezésére alakult bizottság 250.000 forintot kitevő tartalékát azonnal rendelkezésre bocsátotta. A királyné a bizottságnak tízezer forintot juttat, míhelyt visszatér az árvíz sújtotta területen tartott szemleutjáról. Bár a Maas és a Wal vize továbbra is apad, a helyzet az árvíz sújtotta területeken még mindig komoly. Újabb gátszakadások történtek. Számos falut teljesen eltakart a víz.

— **Elhunyt magyar színész.** Budapestről jelentik: Korbuly Gerő Lina a Nemzeti Színház művésznője tegnap elhunyt. Temetése holnap délután három órakor lesz a Rákosi új temetőben.

— **A budapesti Földhitelintézet londoni kölcsöne.** Budapestről jelentik: A Földhitelintézet egymillió fontos zálogjegykölcsönét a londoni piacon negyvenszeresen túljegyezték. Ezzel kapcsolatban Bud János pénzügyminiszter, a kölcsönt kibocsátó angol bankház elnökétől Holdentől a következő táviratot kapta: Gratulálok kormánypolitikájára sikeréhez, a magyar záloglevél kölcsönt negyvenszeresen túljegyezték. Holden.

— **Betörőbandák garázdálkodnak a jugoszláv-magyar határon.** Budapestről jelentik: A jugoszláv határ közelében hetek óta állandó betörőbanda garázdálkodik. A legutóbbi napokban is mintegy negyvenmillió korona értékű ékszert és ruhaneműt loptak el. A nyomozás megállapítása szerint a tettesek jugoszláv állampolgárok. A határmenti falvakban eddig mintegy husz betöréses lopást követtek el. A tettesek közül eddig egy sem került rendőrkézre.

— **Nem tartóztatták le.** Szerdai számunkban megírtuk, hogy a novisadi rendőrség letartóztatta Welber Edét, mert egy eladott luszter árával nem tudott elszámolni. Mint most utólag értesülünk, a rendőrség kihallgatása után szabadon bocsátotta Welber Edét, mert beigazolást nyert, hogy elszámolási viszonyban van a feljelentővel.

— **Fuzionál a világ két legnagyobb és legerősebb petróleumtrösztje.** Newyorkból jelentik: A kaliforniai „Standard-Oil” és a „Pacific-Oil” a napokban fejezték be fuzió tárgyalásaikat. A fuziónak különös jelentőséget ad az, hogy ez a két tröszt a világ legnagyobb petróleumtrösztje. A fuzióra vonatkozó megállapodásokat rövidesen az érdekeltektől részvényesek elé terjesztik. Az egyesült petróleumtelepek közel 450 millió dollár értéket fognak képviselni.

— **Keiner Dezső** dr. szülész, nőgyógyász operateur, több évi külföldi, bécsi és berlini, szaktanulmányai után, mint specialista működését Novisadon, Zseljeznicska ulica 5. szám alatt megkezdte.

SPORT

Összeállították a válogatott csapatot

A tegnap délután megtartott triálmérkőzés eléggé jó sportot nyújtott. A játékosok többé-kevésbé hosszabb pihenő után léptek a pályára, de a hosszú szünet a játék gyorsaságát és technikai nivóját nem befolyásolta. Tuinyomórészt az A csapat volt fölényben és az első félidőben három gólt rugott az ellen-csapat kapujába. A második félidőben az A csapat védelme erősen meggyengült, mert Zsivics könnyebb sérülése miatt kiállt és így a csapat egy bekkel játszott a végig a félidőt. A meggyengült ellenfelei szemben a B csapat lassan fölénybe jutott és egymásután öt góllal terhelte meg az A csapat hálóját. A meggyengült első csapat csak egy góllal válaszolt és így a mérkőzés 5:4 (3:0) arányban a B csapat győzelmével végződött.

A tréningmérkőzés után a mutatott formák alapján összeállították a vasárnap Beogradban játszó válogatott csapatot, amely az alábbi játékosokból áll:

Kovracsek		
(NAK)		
Kricskov	Zsivics	
(OSKV)	(OSKV)	
Alekszics	Weisz	Antonic
(OSKV)	(OSKV)	(NAK)
Grünenberg	Fischer	Lenci
(Radnicski)	(Makkabi)	(NAK)
Schubert	Schäffer	
(NAK)	(NAK)	

Tartalékok: Csakovac dr. Abt Mondovics (OSKV) (Radnicski) (Radnicski)

— **Az NSC győzött Rómában.** A budapesti NSC olaszországi turája folyamán Vizkereszt napján eldöntetlen félidő után 1:0 arányban győzelmet aratott római ellenfelén.

— **A Radnicski második csapatának intézője** felkéri a következő játékosait, hogy ma délután fél 2 órakor a Karadjordje pályán jelenjenek meg az OSKV II. elleni mérkőzésre: Sudár — Burai, Ferenczi — Kurc, Német, Banyai — Bustrovics, Berkó, Fodor, Szakács, Serneck.

ZENE

— **A Belohorszky-Szedlacsek zeneiskolájának mai hangversenye.** A Belohorszky Béla és Szedlacsek Lajos igaztása alatt álló novisadi zeneiskola ma délután fél négy órakor rendezi negyedik nyilvános hangversenyét a „Sloboda” nagyertermében. A műsor a következő: 1. Rieding Oszkár: Hegedűkoncert G-dur. Hegedű: Perics Dimitrije. Zongora: Petnicics Vera. 2. a) Poldini: Polichinelle. b) Bach: Solfeggio. Zongorán előadja: Fábry Márta. 3. Essek: Hegedűkoncert G dur. Hegedű: Rónay Géza. Zongora: Fábry Márta. Schubert: Impromptu As-moll. Zongorán előadja: Sztanics Olga. 5. Mozart: Szerenád. Hegedűn előadják: Szenásy Károly, Balogh Vendel, Derner Rihárd, Hesz Irén, Róth Imre, Rónay Géza, Hosek Ferenc, Zsiga Ernő, Zsiga Béla, Herzensberger András, Cvetkovics Ferenc, Virág Antal, Tolveth Oszkár, Truppel Béla, Ditrich Pál. Zongora: Ádám Gizi. Karmester: Szedlacsek Lajos. 6. Bach: Pastorale és Bach Reger Orgona fuga G-moll, négykezes: Panics Katalin, Ádám Gizi. 7. Viotti: Hegedűkoncert D-dur. Hegedű: Hesz Irén. Zongora: Vig Bözsi. 8. Vieuxtemps: Balade et Polonaise. Hegedűn előadja Szenásy Károly, zongorán kíséri Panics Katalin. 9. Romberg: Sinfonie burlesque. Előadja az iskolai zenekar 40 tagja. Zongora, Vig Bözsi és Ádám Gizi. Harmónium Truppel Sándor. Karmester: Belohorszky Béla. — Romberg nagyszabású szinfonijának a tartalma a következő:

1. **Allegro moderato.** Napsütéses nyári délután van. A madarak csapongó jó kedvükben fáról-fára szökdécselnek, énekelnek és nem is sejtik, hogy társukat a kakukot milyen veszedelem fenyegeti. Eppen évfordulója van annak, hogy az erdész megkérdezte őt, hogy hány évig él még és a kakuk csak egyet kiáltott vissza. Azóta halálra keresi őt.

2. **Menuetto.** Az erdei manók, törpék és erdei tündérek a madarak zenekisérete mellett egy ünnepi Menuettet kezdenek, közben észre sem veszik, hogy az erdész közeledik feléjük, célba veszi a kakukot és rá lök, el is találja. (Adagio lamentabile) úgy, hogy az szétterpesztett szárnyal leesik. A sörét azonban nem sebezte meg, csak elkábitotta. A madarak segítségére sietnek, szinte testükkel takarják őt el, a seregély, pacsirta és a pittypalatty vizet és kakukfüvet hoznak, amelytől a kakuk hirtelen magához tér és már is részt vesz:

3. **Allegretto.** a madárhangversenyen. A madarak jó kedve eltart éjfélig, amikor elüti a kisharang az éjféli 12-öt, mire az erdész erőltlenül összeesik és meghal. A madarek jó kedve nem ismer határt (Presto) vig összevisszaságban táncolják át az egész erdőt és azzal véget ér a szimfónia.

Nagy meglepetések a holnapi gyermekbálon

Fényes keretek között ünneplik meg a királynő születésnapját a novisadi gyermekek

Holnap délután fél négy órakor tartják meg a novisadi Ingvényer Egyesület rendezésében a gyermek jelmez délutánt és a gyermekbálat a „Sloboda” szálloda nagytermében. Ez alkalommal fényes keretek között ünneplik meg a királynő születésnapját s az ünnepélyre kivonul a novisadi helyőrség tisztikara, valamint a teljes katonai zenekar is. A műsor óriási meglepetéseket ígér. A színpadon szenzációs jelmezekben vonulnak fel a kedves gyermekcsereg. Eddig a következő csoportokat sikerült összeállítani: nemzeti csoport, balett, hollandi, rokokó, orosz, magyar, francia és katonai csoport. A magyar falusi életet ábrázoló csoportban Szénássy Karsci, mint cigányprimás fog fellépni és Sarasate híres „Cigánydalait” fogja hegedűn eljátszani.

Minden egyes csoportban szóló számokban fognak fellépni a gyermekek. A táncszámokat Klemencsics, a Nemzeti Színház kórikusa tanította be; a magánszámokat Belohorszky tanár fogja kísélni zongorán. A műsor keretében fellépnek Miss Tatjana idomított ponyylovai és kutyái. Az összes csoportokról a műsor után mozielvételeket készítenek. A legszebb jelmezek tulajdonosai értékes ajándékokban részesülnek. Előadás után az összes csoportok felvonulnak a nagyterembe és utána megkezdődik a gyermekbálat, amelyhez a helyőrség katonai zenekara szolgáltatja a tánczenét. A rendezőség még többféle meglepetésről gondoskodott, amelyet egyelőre a legnagyobb titokkal kezelnek. Belépti díj felnőtteknek 20 dinár, gyermekeknek 10 dinár. Jegyek és szavazólapok elővételben a Lipkovics-trafficban.

A halálraitelt családja

Manoiloff orosz professzor felfedezése a kevert vér megkülönböztetésére

Vannak gondolkodók, akik azt állítják, hogy a kultúra és a tudomány szerencsétlenné tették az emberiséget. Van is ebben valami igazság, ha arra gondolunk, hogy a kémia fejlődése megteremtette a lőport és a mérges gázokat, a technika világraszólta a legválogatottabb embergyilkoló gépszörnyetegeket, a Nobel díj megalapítója a dinamitból szerezte meg krózius vagyonát. Tagadhatatlan azonban, hogy a tudomány művelői legtöbbször az emberiség javát akarták szolgálni felfedezéseikkel, amelyeket aztán éppen az ellenkező rendeltetéssel használtak fel. Valószínűleg, sőt bizonyos, ez lesz a sorsa Manoiloff szentpétervári professzor legújabb felfedezésének is, amellyel — állítólag — egyetlen vércseppből meg lehet állapítani, hogy ki melyik emberfajhoz tartozik.

Egy müncheni orvosi szaklapban dr. Ma-

noiloff szentpétervári professzor tette közzé ezt a felfedezést. A felfedezés a régi kutatásokon alapszik, hiszen már Landsteiner bécsi tanár kimutatta, hogy az emberiség négyféle vércsoportba osztható. Azóta bebizonyították azt is, hogy a vérnek bizonyos kémiai hatásai átörökíthetők, ha ismeretes, hogy az anya és a gyermek melyik fajhoz tartozik. Hirschfeld professzor rengeteg emberen végzett kísérletek alapján, amelyeket különböző országbeli médiumokon végzett, arra az eredményre jutott, hogy az igazi vérokonság szempontjából csak két nagy fajta létezik: egy északnyugati és egy délkeleti faj. Ezzel leegyszerűsítette Cuviers elméletét, aki fehér, fekete és sárga fajra osztotta az emberiséget.

Manoiloff professzor még tovább megy és azt állítja, hogy egyetlen abszolút tiszta faj sem létezik, minthogy a világ összes fajai többszörösen és majdnem mindenütt kereszteződtek egymással. Kiindulva abból a tényből, hogy az anya vérének megvizsgálásából el lehet dönteni, hogy a születendő gyermek fiú lesz-e, vagy leány, a professzor merész szellemi ugrással arra a következtetésre jut, hogy a vérben specifikus faji alkatrészeknek is ki lehet válniok, amelyeket valamilyen módon ki lehet mutatni. Ő meg is találta ezt a kémiai reagánst, amely 88 százalékos bizossággal lehetővé tette neki, hogy orosz vért a zsidó vértől megkülönböztessen. Ennek a faji vérreakciónak a vegyi eljárása nagyon egyszerű és tulajdonképpen a festékreakción alapszik. Manoiloff professzor azonban nem elégedett meg a zsidó és orosz vér megkülönböztetésével, hanem más nemzetekhez tartozó embereken is végzett kísérleteket, németeken, lengyeleken, finneken, kínaiakon, koreaiakon, japánokon, örményeken és másokon is. Azt hiszi, hogy a felfedezett eljárás segítségével ezeket a nemzeteket is meg lehet különböztetni egymástól. Szerinte az ukrainai kisorosz ember vére is gyakran elváltozásokat mutat a nagyorosz ember vérével szemben. Olyan embereknél, akik vegyes házasságból születettek, a faji vércselezés azt mutatja, hogy az egyik fajnak határozott befolyása volt a másikra.

Keztyűs kézzel...!

A bálozó hölgyekért — Új életre kelnek a régi elit-bálok törvényei, szokásai

A gazdasági viharok kétségkívül nagyon megtépázták a tradíciókban gyökerező társas érintkezési formákat. Nem is olyan régen például súlyos sértésnek és bárdolatlanságnak minősítették, ha valaki nem estélyi öltözkémben jelenik meg egy bálon — most azonban, hogy az uccai ruhák bevonultak a báltermekbe, fel sem tűnik, hogy a táncoló urak barna zakóban s félretaposott sarku cipőben „ropják” a shimmit.

Az idei báli szezonra készülődő közönséget azonban olyan, e kérdéssel összefüggő és gazdasági szempontból sem közömbös probléma foglalkoztatja, amely feltétlenül megérdemli a társadalmi széles rétegeinek figyelmét s érdeklődését. — Arról van szó ugyanis, hogy a bálozó közönség köréből, főleg pedig a leányos anyák részéről mind hangosabban tör elő a panasza, hogy a táncoló urak mellőzik a keztyű használatát és ezáltal nemcsak egy könnyen teljesíthető illemszabályoknak nem tesznek eleget, hanem igen gyakran érzékeny anyagi kárt okoznak azzal, hogy a tánc közben megizzadt kezeikkel a finom és drága női estélyi toilleket tönkretesznek.

Azt hisszük teljesen indokolt ama hölgyek aggodalma, akik az ezeket érő, szép ruhákat féltik a táncosok izzadt tenyereitől.

A bálozó uraknak, akiket a viszonyokkal megalkuvó társadalmi szokások jóideig mentesítették a kötelező keztyűviselésről, igazán nem kerül különösebb anyagi megerőltetésbe, ha a báli szezon tartamára egy pár fehér keztyűt vásárolnak és ezáltal nemcsak hogy megkímélik az érzékeny finomságú selyem ruhákat, hanem az elfakult tradíciók szép emlékét; a tiszteletteljes nőkultuszt, legalább külsőségekben is kifejezésre juttatják. Uraim! Csak keztyűs kézzel menjünk a bálba...!

A DUNA VIZÁLLÁSA

Január	1-én reggel	—	—	—	400
Január	2-án	—	—	—	432
Január	3-án	—	—	—	442
Január	4-én	—	—	—	454
Január	5-én	—	—	—	467
Január	6-án	—	—	—	478
Január	7-én	—	—	—	490

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralelkeskedő előfizetőinket és viszontelárúzóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel „Délbácska” kiadóhivatala.

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetések csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

Szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

FARKAS és DÜRBECK

könyvnyomdai műintézete
Novisad, Željeznička ulica 30.

VÁLLAL:

Napilapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésebben és olcsó árakon.

TELEFON: 488. SZÁM.

Piéh sparherdek, dobkályhák

nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Željeznička ul. 38.

Zongorák

és
Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyisintén bel- és külföldi quintisztia hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága halottunk

FEHÉR GYULA

vendéglős

elhunytá alkalmából részvétükkel, koszorúkkal és virágokkal nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezután mondunk hálás köszönetet. Külön köszönettel tartozunk a református dalárdának, amely szép gyász-dallal búcsuzott drága halottunktól, ugyancsak szintén a Vendéglősök Szövetségének is különösen köszönjük koszorúadományukat és nagyszámu megjelenésüket.

Novisad, 1926. január 6-án.

A gyászoló család.

Gyászjelentés

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a forrón szeretett férj, rokon és legjobb barát

SLAVKOVICS POLDI

kőműves-mester

rövid szenvedés és a halotti szentségek felvétele után életének 67. és boldog házaságának 40. évében csendesen elhunyt. A megboldogult földi maradványait f. hó 7-én a rom. kath. szertartás szerint helyeztük örök nyugalomra.

Novisad, 1926. január hó.

A gyászoló család.

Önálló órás

keres megvételre vagy bérbé kisebb órásműhelyt vagy eivállalnia ebben a szakmában üzletvezetői vagy hasonló állást.

Ajánlatok „Schmolka” hirdetőjébe, Novisad, Futoski put 2 kéretnek.

Raktáros,

ki hosszú ideig forgalmi vállalatnál, jelenleg harmadik éve egyik gyarmatáru ügynökség-nél van, hasonló, esetleg **pénzbeszedői** vagy **bizalmi állást** keres.

Bővebbet a kiadóban.

2605-1-3

Beck János

papirkereskedése és könyvkötészete

NOVI SAD, Futaki ut 94.

••

Állandó nagy választék képeslap újdonságokban.

Nagy raktár divatos, modern levelepapírokban.

Iskolacikkek, író- és rajzszerek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb árakon.

••

Géperőre berendezett modern könyvkötészet

Ha szép, jó és olcsó cipőre van szüksége, csakis

Mocko i Drug-nál

(Omaljev prolaz)

vásároljon, mert ott minden tekintetben kifogástalanul szolgálják ki.

Mélyen leszállított árak. Gyönyörű brokátok nagy választékban.

•••••
Kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt meg akarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz 1rg Oslobodjenja 3.
•••••

818-0

Nagykereskedő keres Novisad és környékére rutinizott, jól bevezetett ügyes, jó referenciákkal bíró

utazót,

ki a szerb, német és magyar nyelvet teljesen bírja. Pontos címmel, szakma és eddigi működés megjelölésével ellátott ajánlatokat

Schmolka hirdetőiroda Novisad, Futoski p. 2. továbbít

Az egész Tiszamentén rajongó szeretettel olvassák

**— KOVÁTS ANTAL —
A SZIV HURJAIN**

című verses kötetét. Egyszerű versek ezek a szó modern értelmében, de egy mélyen érző poetaszív őszinte megnyilatkozásai. A verses kötet megmaradt példányai kaphatók a „Delbačka” kiadóiban.

Ára 30.— Dinar.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és tisztelt vendégeimet, hogy f. hó 9. és 10-én este Kralja Matija u. 16. volt Grunbach-féle vendéglőben nagy malacz- és csirke-paprikás vacsorát rendezek.

Kitünő szeremi borok és elsőrendű tamburazenekar. Szíves partifogásukat kérve, vagyok tisztelettel:

Lukács Mihály.

HITÉLET

magyar keresztény folyóirat. - Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Mošorin — Bačka

A legolcsóbb és legjobb kerítés a drótkerítés!

Ha házát, kertjét, villáját, szőlőjét, telepét, baromfiudvarát, szállását **be óhajtja keríteni**, úgy forduljon

KRAMER TESTVÉREK

sodronyáru gyárához Novi Sad, Mali Liman,

ahol mindenféle drótfonatokban bő választékot talál. Vas és horganyozott drót minden számban, ugyancsak tüskés drót is kapható.

MEGHIVÓ**A BELTÉRI KATH. OLVASÓKÖR**

helyiségében f. hó 9-én szombaton este fél 9 órai kezdettel a **kültéri gazdakör** ifju műkedvelői által rendezendő **Színletpadásra** és **Táncmulatságra**, mely alkalommal ismét színtre kerül a

KATICA

Csibe Karoly háromfelvonásos énekes népszínműve

SZEMÉLYEK:

őzv. Gal Bindine — — — — —	Buzgó Erzsike
Katica, leánya — — — — —	Mazany Juliska
Agoston, keresztfia — — — — —	Gausz József
őzv. Csinko Istókné — — — — —	Lepes Mariska
Csicsó, fia — — — — —	Lepár András
Csiza Gergő — — — — —	Pénzes István
Naca — — — — —	Mókus Margit
Kálmán — — — — —	Székely János
Naci — — — — —	Andricsek János

Muzsikus cigányok, leányok, legények és asszonyok — Történik jelen időben melyre a kör tagjait és azok vendégeit tisztelettel meghívja a Rendezőség

Belépődíj személyenként 15.— Dinar. Jegyek elővételben kaphatók Ábrahám János ur könyvkereskedésében.

Tanulok

elfogadtatnak teljes el-
látásra. Gondos fel-
ügyelet, ellenőrzés és
irányítás az előmenetelben. Kiadó butorozott szoba
esetleg ellátással 1 vagy 2 személy részére. —
Kempl tanár, Grobljanska ulica 10. sz.

FOJT kalapfestő-intézet

**Női, férfi és gyermek-
kalapok alakítását vál-
talja az új formák szerinti
Festés minden színben
Új női és férfi kalapok**

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman örölt kőso, vagonként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoški put 66. Telefon interurban 534.